

Monestir de Sant Ponç de Corbera

Cervelló

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: C. Sant Ponç s/n
Emplaçament Entre Cervelló i Corbera. Dins del terme de Cervelló tot i que eclesiàsticament depèn de la parròquia de Corbera de Llobregat.

Coordenades:

Latitud: 41.401861699652
Longitud: 1.9122111797333
UTM Est (X): 409072
UTM Nord (Y): 4583940

Classificació

Número de fitxa 08068 - 29
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Medieval Romànic
Segle XI
Any 1025-1050
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: L'església ha estat objecte de diverses consolidacions i restauracions els anys 1933 i 1942-43, i de manera àmplia entre 1955-58, a càrrec del Servei de Catalogació i Conservació de Monuments de la Diputació de Barcelona.
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIN
Europea – Atributs inspire: National Monument Record – Religios i/o funerari
Observacions protecció: BCIN 101-MH
Pla Especial i catàleg del patrimoni arquitectònic i ambiental de Cervelló, 2017. PEPAAC – ph-6.

Data aprovació:	dj., 04/06/1931 - 12:00
Número inventari	IPAC 106
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Religiós/Cultural
Titularitat	Privada
Titular:	Bisbat de Sant Feliu de Llobregat
Fitxes associades:	
	Goigs a Sant Ponç
	Jaciment arqueològic de l'església de Sant Ponç de Corbera
	Lledoner de Sant Ponç de Corbera
	Aplec de Sant Ponç
	Mare de Déu de la Llet
	Casa de Sant Ponç - Cases de l'església
Autoria de la fitxa	Juana María Huélamo Gabaldón i Nadia Darnoun - Kuanum
Data de registre de la fitxa:	dj., 21/12/2023 - 10:18

Descripció

El monestir de Sant Ponç de Corbera era un priorat Benedictí subjecte a l'Abadia de Cluny i més tard a l'Abadia de Sant Pere de Casserres. Del conjunt monacal es conserva especialment l'església que data de la segona meitat del segle XI. A la casa del costat, hi queden restes de l'antic edifici corresponent a l'habitatge dels monjos, com ara, una porta d'arc de mig punt i altres restes.

L'edifici de l'església és conegut per l'organització de volumetries organitzades en tres nivells en la part exterior del transsepte on s'alça el cimbori, quelcom fet amb una clara voluntat estètica. L'esmentat cimbori és de planta quadrada, cosa poc usual, ja que solien ser de planta octogonal, en aquest cas es va fer seguint el mateix model que tenia l'església de Cluny. Respecte a la resta, es tracta d'un edifici de nau única en tres trams coberts amb volta de canó amb arcs faixons que es recolzen en una pilastra esglaonada. En el perímetre interior del tram observem que està organitzat en forma d'arcada. A la zona del presbiteri ressalta per la capçalera triabsidal que s'inicia al transsepte, el tram està cobert també per volta de canó, en canvi, els arcs faixons en aquest cas es recolzen sobre pilars exempts. Els tres absis són semicirculars, essent el central més gran que els laterals. Els laterals tenen una obertura central i una lateral, i l'absis central consta de tres finestres obertes a la part superior i a la part inferior tres excavacions al mur per encabir objectes litúrgics, totes elles són d'arc de mig punt.

L'exterior del temple conserva la portalada original, la qual té un tractament molt sofisticat. La porta d'entrada destaca per l'alternança dels colors de les dovelles col·locades formant un arc de mig punt. Trobem aquesta mateixa alternança cromàtica a les finestres superiors de la porta, així com a la porta de l'edifici contigu a la façana -que formaria part de l'antic monestir-, i també al lateral dret del transsepte, la qual cosa indica que es tracta d'una porta tapiada que en origen comunicaria amb el claustre. En total, la façana consta de quatre finestres, les dues esmentades anteriorment i a sobre aquestes una finestra geminada separada per una columneta exempta amb el capitell llis. Just a sobre del capitell s'hi troba col·locada una mènsula decorada amb relleus de fulles.

La façana està decorada amb lesenes, dos a les parts laterals i quatre a la central. Tot el seguit del perímetre exterior de la nau trobem el mateix patró de faixes llombardes, i en la zona del presbiteri està ornamentat

amb arcs cecs, tant en el transsepte com també en els absis.

Al terra de la nau, a l'extrem occidental, s'hi pot veure una de les onze sitges que hi ha distribuïdes per tot aquest espai. També a l'interior, es conserven les restes del forn emprat en el procés de fossa de les primeres campanes, així com fragments de les pintures murals originals. Al braç esquerre del transsepte, encarada a l'oest, hi ha una quarta porta, menys treballada, que devia comunicar directament amb el claustre.

Es tracta d'un edifici harmònic, que segueix tot un mateix estil, el de l'arquitectura del romànic llombard, un llenguatge constructiu molt estès a tota Catalunya.

Observacions:

Sant Ponç és un antic terme del municipi de Cervelló, situat a la part oriental de les Muntanyes de l'Ordal, entre les poblacions de Vallirana i Corbera de Llobregat. Aquest indret està conformat per un conjunt de masies i l'església romànica de Sant Ponç de Corbera. Les masies es troben pràcticament abandonades, creant un paisatge rònc, mentre que l'església ha mantingut l'ús religiós i destaca com un bell exemple d'arquitectura romànica d'estil llombard. Aquesta església és una joia arquitectònica que atrau l'atenció per la seva bellesa i el seu estat de conservació, contrastant amb l'entorn deshabitat.

Història

Les primeres referències documentades del monestir daten de l'any 1068, quan ja posseïa diversos dominis alodials. No obstant això, es creu que l'església original del monestir va ser erigida al voltant dels anys 1025 i 1050 pel levita Guillem de Mediona o pels seus successors, senyors de Corbera, situant així les arrels del monestir en el període medieval inicial.

El 1096, ja es documenta una comunitat benedictina al monestir, que inicialment estava sota la jurisdicció de l'orde de Cluny com a priorat. Això es va mantenir fins al voltant de l'any 1104, quan el monestir va passar a dependre de Sant Pere de Casserres, un monestir filial de Cluny i un important centre de les possessions de l'orde a Catalunya.

Al llarg del segle XIV, el monestir va experimentar una disminució en la seva comunitat, amb només el prior, que era un monjo de Casserres, i alguns preveres beneficiats. A partir del segle XV, va ser governat per priors comandataris, i el 1590, les seves rendes es van unir al Col·legi de la Congregació Claustral Tarraconense, que inicialment tenia la seva seu a Lleida i després es va traslladar a Sant Pau del Camp a Barcelona. A partir d'aquest moment, es va considerar filial del col·legi fins a l'exclaustració del monestir el 1835. Aquesta successió d'esdeveniments il·lustra la trajectòria del monestir des dels seus inicis fins al seu final com a institució monàstica activa durant el període medieval i modern.

Bibliografia

AMB (2016) Text refós del pla especial i catàleg del Patrimoni Arquitectònic i Ambiental de Cervelló. S.Ll. Àrea Metropolitana de Barcelona.

VIGUÉ, Joan; PLADEVALL, Antoni; BOU, Emili; CARBONELL, Eduard (1974) "L'església romànica de Sant Ponç de Corbera: segle XI"

Enllaços d'interès:

[Cercador de l'Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya](#)

